

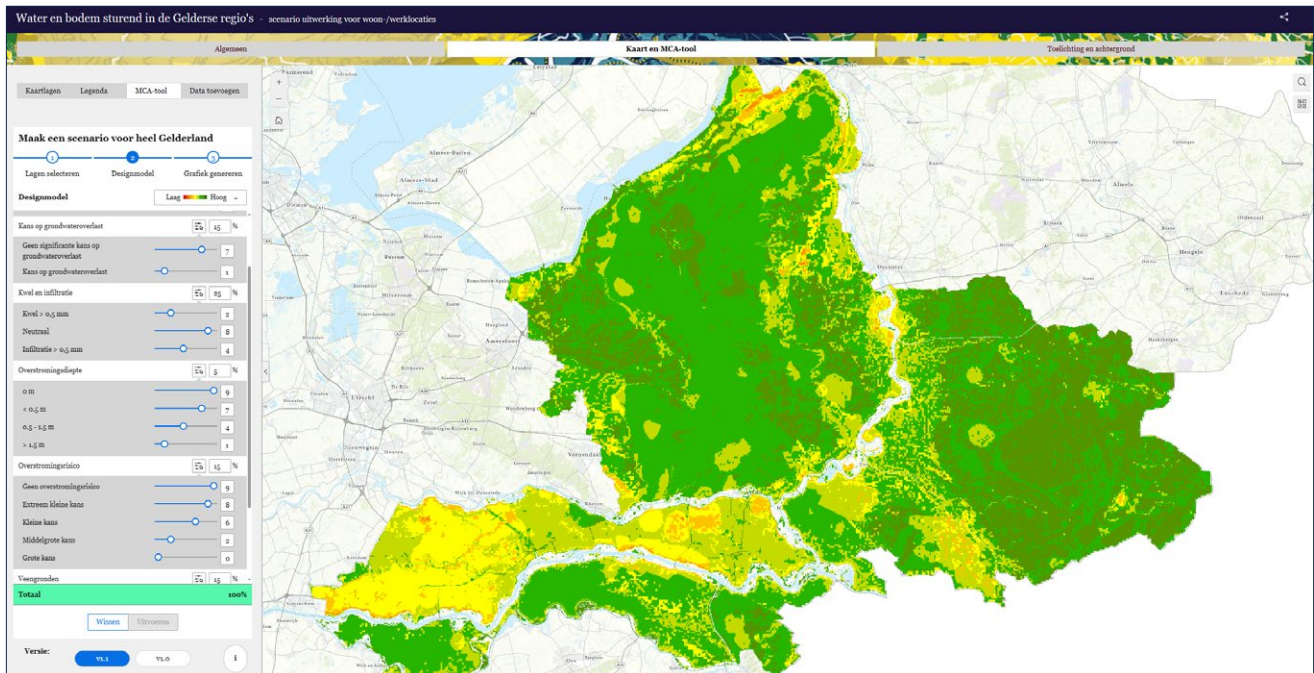
Water- en bodemkompas Gelderland

Aan de slag met de rol van water en bodem
bij locatiekeuzes

Water- en bodemkompas Gelderland

Het 'Water- en bodemkompas' van provincie Gelderland is een hulpmiddel voor ruimtelijke ordening in Gelderland. Welke locaties zijn geschikt als woon- en werklocaties als we specifiek kijken naar de rol van water en bodem? Wat zijn de effecten bij die keuzes voor de lange termijn? Waarmee moet je bijvoorbeeld rekening houden als je gaat bouwen, zodat je in de toekomst geen last krijgt van schade door hitte, droogte of wateroverlast? Probeer het uit en ga aan de slag. Zo helpt dit instrument als start van het gesprek voor belangrijke locatiekeuzes en inrichtingsvraagstukken.

Hoe gebruik ik het Water- en bodemkompas?

Het Water- en bodemkompas Gelderland is een interactieve kaart waarin we gebruik maken van 'Multi-Criteria-Analyse' (MCA). Bij een MCA worden meerdere thematische beleidskaarten gestapeld. Elk thema krijgt een score. Denk aan een thema als overstromingsrisico. Binnen een thema beoordeel je specifieke categorieën, bijvoorbeeld: een laag overstromingsrisico (score 9) betekent dat bouwen mogelijk is, terwijl een hoog risico (score 1) veel moeilijkheden en dus aanpassingen met zich meebrengt. Daarnaast weegt de relevantie van een thema mee; in een rivierengebied telt overstromingsrisico zwaarder. Door alle thema's en scores te combineren, ontstaat een kaart die laat zien waar kansen en risico's liggen, waardoor je beter onderbouwde keuzes kunt maken.

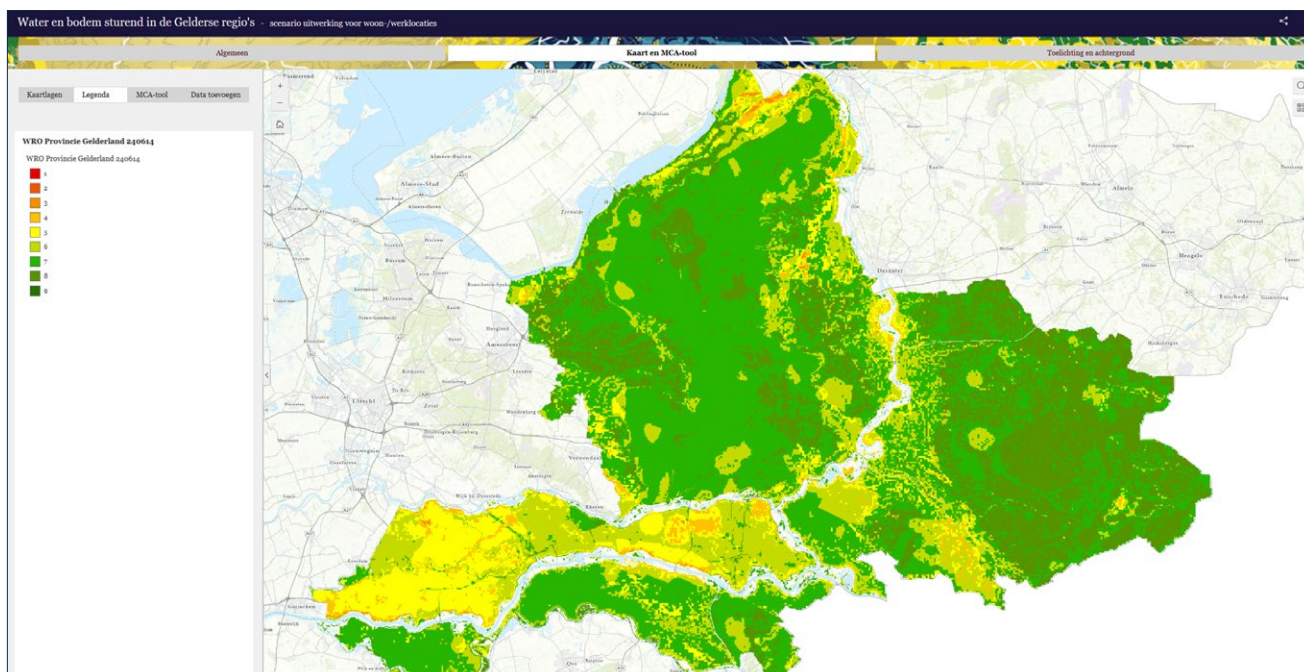
Hulpmiddel om dilemma's zichtbaar te maken

Het Water- en bodemkompas is met name bedoeld voor gemeenten, waterschappen en andere professionals die zich bezighouden met ruimtelijke vraagstukken. Het kompas werkt het beste als hulpmiddel in een gezamenlijk overleg en bij de start van beleidsvorming. Het maakt dilemma's zichtbaar. Het kan helpen nieuw beleid te ontwikkelen om met deze dilemma's om te gaan.

Een belangrijke voetnoot hierbij is dat het kompas alleen de rol van water en bodem laat zien. In de ruimtelijke ordening spelen ook andere thema's die van invloed zijn op ruimtelijke keuzes, zoals het energiesysteem of mobiliteitsnetwerk. Het is ook niet zo dat er direct toepasbare kaarten voor beleid ontstaan bij het gebruik van het kompas.

Aan de slag!

Wil je meer weten en zelf een keer aan de slag met het Water- en bodemkompas Gelderland? Neem contact met ons op via provincieloket@gelderland.nl.

Waarom vinden we de rol van water en bodem belangrijk?

Ons bodem- en watersysteem is de basis voor alle ruimtelijke activiteiten, alles wat we bouwen en gebruiken. In de afgelopen 150 jaar hebben we dit systeem steeds meer aangepast aan onze wensen, met technische ingrepen. We hebben woningen, bedrijven en wegen gebouwd. En daar waar het nodig was, hebben we waterstromen aangepast, bijvoorbeeld met gemalen. Dat heeft ons heel veel gebracht en opgeleverd. Maar nu, in de 21e eeuw, lopen we tegen grenzen aan.

Vroeger werkte de bodem als spons om een te veel aan water op te nemen en weer vrij te geven als dat nodig was. Die sponswerking is sterk verminderd. Door alle woningen, bedrijventerreinen, wegen en landbouw met zware machines hebben we onze bodem namelijk steeds meer 'dicht' gemaakt. En dat terwijl we nu juist steeds vaker te maken krijgen met extreem weer. Het water kan van alle kanten komen: onze rivieren moeten vaker hoog water afvoeren, de zeespiegel stijgt en er is meer extreme neerslag. Ook zien we meer hittegolven en langere periodes van droogte.

Onze leefomgeving, voedselproductie, natuur en watervoorziening worden kwetsbaarder door droogte of juist te veel water. Daarom moeten we slim omgaan met de ruimte. We maken keuzes die beter passen bij de bodem en het water, zodat het natuurlijke systeem zich herstelt en weer als een spons werkt. Zo voorkomen we bijvoorbeeld dat we nu huizen bouwen op plekken waar straks vochtproblemen ontstaan, zoals natte kelders en schimmel. Met goede keuzes zorgen we voor duurzame oplossingen, zonder problemen door te schuiven naar de volgende generaties.

Water en bodem als onderdeel van de Gelderse omgevingsvisie

Hoe willen wij, provincie Gelderland, dat de toekomst van Gelderland eruitziet? Hoe willen we onze ruimte en leefomgeving gebruiken en beschermen? Daarover maken we keuzes en plannen. En dat schrijven we op in onze omgevingsvisie. Want we willen veel bereiken in Gelderland. Voor al deze zaken hebben we ruimte nodig. Maar onze ruimte is beperkt. Zeg maar gerust: er is te weinig ruimte.

We willen zuinig en slim omgaan met de schaarse ruimte. Dat noemen we zorgvuldig ruimtegebruik. Daarnaast zijn er drie 'systemen' in de ruimte die voor een belangrijk deel sturend zijn en bepalen wat waar mogelijk is: het bodem- en watersysteem, het energiesysteem en het mobiliteitsnetwerk. Door bij ruimtelijke keuzes rekening te houden met deze drie systemen, voorkomen we zoveel mogelijk dat we nu en in de toekomst tegen problemen aanlopen, zoals hoge kosten voor beheer en schade door de effecten van hitte, droogte en wateroverlast.

Meer weten?

Kijk op www.gelderland.nl/omgevingsvisie.

Provincie Gelderland

Markt 11

6811 CG Arnhem

Postbus 9090

6800 CX Arnhem

026 359 99 99

provincieloket@gelderland.nl

www.gelderland.nl